

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/146/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240549
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112240549.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 16.04.2014 č.k. 29C 415/2012 - 104 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobami podanými vo vzťahu k žalovanej, ktoré boli spojené na spoločné konanie, sa žalobca domáha náhrady škody s prísl. z dôvodu, že v konaniach Okresného súdu Humenné, pokiaľ ide o exekučnú agendu, nebolo rozhodnuté o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pred pohľadávku žalobcu v zákonom stanovenej lehote a zároveň spôsobom odporujúcim zákonu vykonal procedúru preskúmania exekučného titulu. Súd prvého stupňa ďalej poukázal na preskúmané exekučné spisy Okresného súdu Humenné, a to 6Er 854/2010, 21Er 726/2009, 15Er 729/2009, 15Er 1121/2008, 21Er 981/2009, 5Er 365/2000, 21Er 984/2009, 18Er 427/2010, 12Er 45/2011, 10Er 730/2009. Poukázal na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. a ustanovenia zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov. Zdôraznil, že pokiaľ ide o spomínané exekúcie, exekučnými titulmi boli rozsudky rozhodcovského súdu. Súd prvého stupňa v predmetnom konaní a v spojených veciach nemal za preukázaný nesprávny úradný postup - existenciu prieťahov ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom nevydaním rozhodnutia v zákonom určenej lehote. Pokiaľ ide o exekučné konania proti Y. M. a Q. Y., v týchto konaniach bol návrh na vykonanie exekúcie doručený po 01.06.2010, kedy už neplatila 15 -dňová lehota na posúdenie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia. V ďalších exekučných veciach, v ktorých žalobca konštatuje nesprávny úradný postup z dôvodu nedodržania 15-dňovej lehoty, skonštatoval, že v uvedených veciach exekučný súd za účelom posúdenia materiálnej a formálnej vykonateľnosti rozhodcovského súdu vyzýval žalobcu ako osobu oprávnenú z exekučného titulu na preukázanie dôvodnosti nárokov priznaných v rozhodcovských konaniach v zrejmom rozpore so spotrebiteľským právom, na ktoré nereagoval, prípadne reagoval s niekoľkomesačným omeškaním. V týchto veciach bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovské rozsudky, ktoré

boli podkladmi pre jej vykonanie, nezaväzujú povinných na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené, alebo ide o plnenie odporujúce dobrým mravom. Súdy v týchto veciach opodstatnene skúmali, či bola platne uzatvorená rozhodcovská zmluva. Skonštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno tvrdenia o nesprávnom postupe exekučného súdu, nepreukázal vznik škody a ani dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o exekučné konanie proti R. J., tu bola žiadosť o udelenie poverenia doručená exekučnému súdu 01.12.2008, poverenie bolo vydané 30.12.2008 s poukazom na vznesenú námietku premlčania súd neskúmal, či došlo k prieťahom v konaní, keďže od podania návrhu na vydanie poverenia do uplatnenia si náhrady škody u žalovanej 23.04.2012 uplynula trojročná doba. Súd prvého stupňa tak žalobu zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci, na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Tvrdí, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Platné právo nepozná zánik právneho nároku nedôveryhodnosťou údajov. Žalobca nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite. Súd nevysvetlil, prečo účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súd znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Na zamietnutie znaleckého dokazovania súd nemal žiadne dôvody. Súdu tiež neprislúši rozhodovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustnými súdnymi aktivizmami, na ktorých nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Žalobca nesúhlasí s tým, ako súd vyhodnotil vznesenú námietku premlčania a tvrdí, že k premlčaniu práva nedošlo. Moment, kedy sa poškodený dozvedel o škode, je nutné pre účely posúdenia premlčania spájať s momentom, kedy sa poškodený dozvedel o vydaní rozhodnutia súdom, ktoré ukončilo nesprávny úradný postup a kedy už viac nebolo mysliteľné, aby mu v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vznikla majetková škoda. V zmysle týchto dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnom úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia vád návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nemožno aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, pretože by išlo o retroaktívitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z., tie ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca), uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení, a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v namietanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je potrebné konštatovať, že v predmetných veciach nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prietahy v konaní konštatoval.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Tieto závery v celom rozsahu platia pre exekučné veci, v ktorých žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola podaná pred 01.06.2010 (veci Okresného súdu Humenné sp. zn. 21Er 726/2009, 15Er 729/09, 21Er 981/09, 5Er 365/2010, 21Er 981/09, 10Er 730/2009 a napokon 15Er 1121/2008). Súdom prvého stupňa uvádzaná dĺžka týchto exekučných konaní nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V týchto veciach bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovské rozsudky, ktoré boli podkladmi pre vykonanie exekúcií, nezaväzujú povinných na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom

nedovolené, alebo ide o plnenie odporujúce dobrým mravom. Takéto zistenia majú nepochybný význam, pretože pokiaľ rozhodcovský rozsudok vyššie spomínaným zákonným ustanoveniam odporuje, je daná prekážka na vykonanie exekúcie na základe takéhoto exekučného titulu.

Pokiaľ ide o ďalšie exekučné veci preskúmané v tomto konaní (spisy Okresného súdu Humenné sp. zn. 18Er 427/2010, 12Er 45/2011 a 6Er 854/2010) je zrejmé, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola v týchto prípadoch podaná na príslušnom súde prvého stupňa po 01.06.2010, kedy so zreteľom na legislatívnu zmenu § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s účinnosťou od 01. 06. 2010, lehota 15-tich dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatila pre rozhodcovské rozsudky, pričom táto legislatívna zmena bola zavedená do Exekučného poriadku zákonom č. 144/2010 Z.z., ktorý novelizoval aj Exekučný poriadok a stanovil uvádzanú okolnosť, a teda že lehota 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí pre rozhodcovské rozsudky.

Je tiež potrebné súhlasiť s tými závermi súdu prvého stupňa, keď konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Žalobca tiež nepreukázal dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, keďže samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich preukázania.

Napokon nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci, ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za priedaň v konaní a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy. Žalobca tiež nepreukázal ním tvrdený stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa v exekučnom konaní nerozhodol v 15-dňovej lehote na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Obsah spisu tiež nepotvrďuje, že by súd prvého stupňa zamietol žalobcom predložený návrh na vykonanie znaleckého dokazovania. Žalobca v priebehu konania v jednom zo svojich podaní (č.l. 82) poukazuje na to, že na preukázanie výšky škody zadal spracovanie znaleckého posudku Znaleckému ústavu Ekonomickej univerzity v F. a žiada, aby súd vykonal tento znalecký posudok ako dôkaz, avšak bližším spôsobom tento dôkaz neoznačil a nepredložil v tomto konaní.

Odvolací súd preto hodnotí rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny a potvrdil ho podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto konaní trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.